

Medalje so tudi naš ponos!

YASSA®

Ekskluzivni opremljevalec
jugoslovanske moške alpske reprezentance
s termo oblačili

Rok

POSEBNA IZDAJA

APRIL 1986

CENA 250 DIN

HP Kolinska
Ljubljana

Naši alpski smučarji
so asi med asi.
Žvečilni gumi as
je as med asi.

Vrhunski žvečilni gumi as
s tremi okusi:
JABOLKO
SPEARMINT
KAVA

YUGOSLAV SKI POOL

Pravijo, da je sreča čudna stvar, za nekaterimi
teče kot pes, pred drugimi beži kot lisica. Jaz je
nimam preveč! Zato je ne smem preveč izzivati.
Ostaja mi delo — tudi to je sreča, ali ne?

ROK

Uredništvo Antene me je prosilo, naj za uvod napišem nekaj besed. Iste bi jih, če ne bi kot bivši dijak pedagoške gimnazije verjel z enakim pedagoškim optimizmom kot P. Coubertin: »Če se jih hoče sto ukvarjati s športom, mora biti eden sposoben vrhunskih dosežkov.«

Če sem s svojim smučanjem in svojim odnosom do njega vsaj nekatere spodbudil, da so stopili na smuči oziroma smučanju posvetili več časa, potem sem uspel. Vem, da je smučanje vsak dan dražje in da se je potrebno odreči marsičemu drugemu. Mnogim pa tudi tako odrekane ni dovolj, da bi lahko posmučali po belih strminah. Ko dobivam pisma od takih, zlasti mladih, bi bil najraje pravi dedek Mraz. Žal lahko le upamo, da bo bolje. Pravijo: kot se brez kruha ne da živeti, se tudi samo od kruha ne da živeti. Smučanje, pa ne samo alpsko, je zdravo, je lepo, je naše, je odnos med človekom in naravo, postaja, ko ga vzljubimo BOGASTVO našega življenja, ki se ga ne da izraziti z denarjem.

Tako sem od otroških let gledal na smučanje. Oziroma bolje bi rekel: »Tako sem v otroških letih živel smučanje.« To je bil čas neskaljene ljubezni do hitrosti, zavojev, vragolij, lepote zimске narave, do vsega tistega, kar mora človek res občutiti, če noče, da bi bili besedi »bela opojnost« zgolj fraza.

Bil bi nepošten, če bi tudi še sedaj rekel, da vse to edino, kar me veže na smučanje. Sem pač član »belega cirka« in kdor se druži z volkovi, mora z njimi — bolj ali manj — tuliti. To je sedaj trdo delo, odgovornost, veliko razmišljanja in snovanja, branja strokovne literature, potovanja, zelo veliko odsočnosti z doma, bivanje v hotelih, ki so si vsi bolj ali manj podobni, brez pravega doživljanja krajev in ljudi. To postaja tudi vse bolj posej. Pri vsem tem se razlikujejo v največji meri le strmine za tekmovanje, pa tudi večino teh v nekaj letih bolj ali manj spoznaš. Prav zaradi tega brez ljubezni do smučanja, do smučarske ustvarjalnosti in primerjave svojih zmoglosti z znanjem svetovnih mojstrov ne bi več stopil na to pot. Vendar je tudi v tem cirku mogoče najti tu in tam človeško toplino, tovarištvo, dobre ljudi.

Sreča, nesreča...

Doživetja?! Tudi ta so, čeprav so med nami »nomadi« bolj redka. Pa vendar. Nikoli ne bom pozabil, kako spontano in človeško toplo so me po tekmi svetovnega pokala v Kranjski gori zaustavili Podkorenčani: dobil sem kos domačega kruha in klobaso, poljub najlepšega vaškega dekleta in čestitke najstarejšega Gorenčana, ki mi je dejal: »Rok, vesel sem, da si zmagal na mojem travniku.« To so dogodki, ki ostajajo v spominu za vse življenje. Tudi zato rad tekmujem doma, čeprav nekateri menijo, da je težje kot drugje. Mi-slim, da je to odvisno od človeka. Star pregovor pravi: sreča je edina stvar, ki se podvoji, če jo deliš. In s kom jo je ljubše deliti kot z ljudmi, katerim pripadaš? V žalosti pa je tako ali tako človek ponavadi sam.

Morda bo kdo rekel: glej, glej »filozofiranje« dvajsetletnega mladeniča. Naj mi ne zameri, pa tudi poklicni filozofi ne, to je pač moj način prepoznavanja in razumevanja stvarnosti, v kateri sem.

Še eno besedo imam v srcu. Tole bi rad povedal: »Hvala. Hvala vsem tistim, ki so mi na začetku te sezone pomagali. Zaradi poškodbe nisem vedel, ali bom sploh še stopil na smuči. Mnogim gre ta hvaležnost. Pa vendar bi še posebej omenil mojstra maserja Ahčina iz Domžal in tovarišico Segro, ki mi je s shiatsu metodo odkrila ne le pota zdravljenja, pač pa pokazala, kako globoko so se vzhodnjaki poglobljali v človekovo telo in duševnost. Res je, kadar je človek v največji stiski, ima privilegij, da spozna najboljše ljudi. Tisto kar pri večini najbolj spoštujem, je predvsem želja pomagati, ne zaslužiti. Srečen sem, ne samo, da so mi pri poškodbah pomagali, pač pa preprosto, da sem take ljudi spoznal.

Če je nazadnje, pa vendar ni zadnje. Hvala vsem tistim, ki ste me bodrili, mi pisali. Bilo je veliko pisem, katerih pisce bi rad spoznal — žal jih verjetno ne bom nikoli. Pa vendar, ko biješ svoj boj med koli s seboj in štoparico, je nekeje globoko v tebi občutek, da vendarle nisi čisto osamljen. Hvala vsem za ta občutek.

Rok Petrovič

Nesreča, sreča...

Kranjska Gora
Nedelja, 22. decembra 1985. Ura: 13.30
Drugi tek slaloma za svetovni pokal

veličina

globina doživetja

Svetovni prvak Jonas Nilsson je odpeljal svoj sanjski tek.

Tec brez napake.

Vsi so videli, toda nihče ni tega občutil bolj kot šampion sam. Prepričan je bil: bolje, popolneje, hitreje na tej težki progi, polni pasti, ni mogoče. Od tod njegovo veliko veselje v cilju in nemara tudi globoko upanje — to je zmaga.

Mnogi strokovnjaki, pa tudi drugi, so verjeli: bolje ni mogoče.

V tistem trenutku so se televizijske kamere usmerile v štartno hišico. Kot bi se usodno ponovile besede iz ne samo mladini priljubljenega Finžgarjevega romana »Pod svobodnim soncem« ob telcem na hipodromu: »Poslednji bodi Sloven«. Na startu je bil kot zadnji — Rok Petrovič.

Šokantno miren. Izklesan obraz v smučarski ustvarjalnosti dozorelega devetnajstletnika. Sugestivnost izraza, ki kot fluid širi mir v nervozno okolje. Okolje strahu in upanja, zaupanja in negotovosti hkrati. Zazrtost vase, več kot koncentracija. Misleci z Vzhoda bi rekli: »Misel, ki je usmerjena na misel«. Pogled na prago je blag.

Vse je odločeno, vse je globoko v notranjosti. Ekan se bo prižgal in med pregledom proge ponovno začel vrleti, ko nastopi zahtevni trenutek.

Dovoljenje za start. Ura kaže 13.31.

S starta se počene v očiščeni drugi tek.

Izkapljeja moči in lahkotnosti hkrati. Brillantna tehnika. Milimetrski natančnost vodenja zavojev. Specifična melodija smuči: zdaj zven ostrega nastavka robinikov, nato blagost drsenja. Mehkoba vožnje kot gracioznost in nežnost in hkrati silovitost kot izbruh vulkana. Hrabrost, ki je usklajena s pravilno oceno proge in nevarnosti. Neverjetno pravilna ocena: koliko hitro, kdaj in kje. Ze prej zamisljena linija kot da ne potrebuje kolcev, kot vrhunski poustvarjalec ne potrebuje not. Odigrana partitura, enkratna in neponovljiva. V tistem trenutku najboljša izvedba med najboljšimi mojstri slaloma na svetu.

51,04 sekunde, daleč najboljši čas drugega teka je samo delna podoba briljantne stvaritve. Zato je zmagovalčeva mimost na cilju za mnoge nerazumljiva. Nobenih pretiranih zunanjih izrazov zadovoljstva. Je sreča. Vendar sreča ustvarjalca, ki je globoko v notranjosti, kot je bila stvaritev sama. In ta sreča ima pravico do intimnosti.

Vendar veličastnost drugega teka ni bila samo v stvaritvi, v najboljšem času, ne v skupni zmici, nemara ni ne v tem, da je vsa prebržda, da je tak tek sploh mogoč, kot v dejstvu, da se je v tistih kratkih pa hkrati tako neskončno dolgih 51,04 sekunde strahu in upanja na tisoče prisotnih in tisoč tistih ljubiteljev smučanja pred radijskimi in televizijskimi stirišči z Rokovo stvaritvijo v tisti skupni Mi, v tisti ponos: da — tudi Mi smo tega sposobni.

Pravijo, da domovina ne živi na zemljevidu, temveč v srcih ljudi. Ta dan, 22. decembra 1985, je bila življena v srcih tisočev ljubiteljev smučanja na podkorenski stezi.

Zvezdni trenutki drugega teka...

Ob fantastični zmagi, ob vrhunski stvaritvi, kakršne je zmožna samo celovita osebnost, ti v imenu predsedstva ZTKOS iskreno čestitam.

Ljubo Jasnič
(brzojavka)

Tone Vogrinec
Tale Rokova druga vožnja ni bila normalna. Vozil je, kot bi imel zaostanek ne pa pol sekunde prednosti. Preprosto ne morem verjeti, da je mogoče peljati tako hitro, ne morem verjeti. To je vrhunec slalomске tehnike v tem trenutku...

(izjava na TV po tekmi)

— Ali ste mislili, da vas lahko Rok prehiti potem, ko ste kot drugouvrščeni iz prve vožnje brez napake prevzili drugo? — »Upal sem na zmago, toda nisem bil prepričan. Rok je hiter, neznansko hiter. Ko sem videl, kakšen vmesni čas ima, sem vedel, da je vse zapечатeno,« je dejal Nilsson.

... z zmagovalcem v zmago

Medalje so tudi naš ponos!

ZLATARNE

— generalni pokrovitelj
jugoslovanske alpske ženske
smučarske reprezentance

Medalje so tudi naš ponos!

VARTEKS

— ekskluzivni opremljevalec
jugoslovanskih smučarskih reprezentanc
z jeans oblačili

YUGOSLAV SKI POOL

Jože Dekleva

popolna igra med vratci

Prijatelji iz Trenta so mi v sedemdesetih letih večkrat pošiljali vabila: »Ko bo v naše kraje prišel Giro d'Italia, se vidimo, saj si zmeraj govoriš, kako bi rad nekaj dni spremljal to dirko...«

Veliki kolesarski spektakel je bil zares nad vse mikaven. Vabila so prihajala nekaj let, toda kaj, ko pa je zmeraj prišlo kaj vmes. Človek se z veseljem pripravlja, dela načrte, nato pa — morda prihodnje leto. Tako so prijatelji iz Trenta nemara prišli na misel, da velika kolesarska dirka najbrž le ni tako privlačna. Vabilo je odslej veljalo za Trofeo Topolino na Monte Bondaneju, prav tako v njihovih krajih. S Topolinom pa je bilo natanko tako kot z Girom: veliko zagotavljanja, da te pričloveži zares na gre spustiš iz rok, nazadnje pa v zadnjem hipu — ne ulegnem, naslednje leto pa zagotovim.

Tako hodim na to največje tekmovalno v alpskem smučanju — pri nas bi dejali za pionirje — že dolgo, videl pa ga nisem nikoli. V tistih letih, ko je Rok Petrovič prav na Topolino tako uspešno začel svojo tekmovalno pot, bi priložnost zares veljalo izkoristiti. Prav na tem tekmovalstvu so se začela polniti zakladnica uspehov tega našega alpskega tekmovalca, za katerega je bil Topolino, tako kot pred njim, že za mnoge druge tekmovalce, ki so posegli po svetovnem vrhu, odskočišče za njihovo raven.

Resnici na ljubo pa moramo zapisati, da naša športna javnost ni bila prav nič prikrivljiva, če je poročevalcu Dela vsakič spodletelo, ko se je odpravil na Trofeo Topolino. To delo je zmeraj dobro opravila nekdanja državna prvakinja v veleslalomu Bara Adamič, enako kakor toliko drugih reči pri Novinarju, smučarskem klubu, pri katerem se je lepega dne znašel tudi Rok. Bara Adamič, ki je

imela dobro oko za mlade smučarske talente, pa se je začela zavzemati, da bi se kar najbolj resno lotil vadbe.

Tako je o prvih Rokovih mednarodnih zmagah obveščala javnost trenerka in nekdanja prvakinja, v nas pa je budila živo radovednost za mladega tekmovalca, ki v Monte Bondaneju daje v koš vrstnike z vsega sveta.

Še posebej me je zanimal mladi smučarski talent, tudi zato, ker sem svoj čas pisal že o njegovem očetu. Med podvodnimi ribiči je bil Krešo Petrovič znan, da zmaguje globine, o kakršnih si še sanjati nismo upali, z Jožetom Turkom pa je bil izvrsten tekmovalni par. Spoznal sem ga na velikem novoletnem tekmovalstvu podvodnih ribičev na Malem Lošinju, tega bo že kar precej več kot dvajset let, ko so naši mešali štrne najboljšim evropskim tekmovalcem, novoletni izlet s smučic na sončni Lošinj pa je bil pravo doživetje.

Prvo srečanje z Rokom Petrovičem. Prvi tisti, za svoja leta zna res veliko, toda kakšen tekmovalček neki bo s tem milim pogledom? Res je bil ta nekam zasanjan pogled tako rekoč prevladujoč.

Že nekaj časa je smučarski tekmovalni svet postajal vse bolj surov. Francozi so temu dejali, da si skitotal spreminja v ski brutal. Imeli so prav. Še zadnji kanec romanitike, ki je ostal od smučarske klasike, je spustel, Alpsko smučanje je osvojil svetovni pokal, industrija pa ta pokal. V tem surovem okolju so utrli tudi tekmovalci.

Nekoč, ko bo odloži vso to težo, ki jo ima nad seboj z nenehnimi pripravami, tekmanji, ki prihajajo druga za drugo, odgovorni, ko bo prišel čas, bo Rok zagotovo spregovoril, napisal, skozi kaj je moral vse iti, da je sploh lahko

Prva zmaga — Sestriere — 25 točk

shajal v nenehni napetosti. Sedaj je še pregodaj, da bi drežali vanj. Sedaj je še sredi vsega tega. Cisto športna stran vrhunstva je morda zanj še najlažja.

Ta plat je ta čas, ko je postal slalomist leta, daleč najboljši slalomski tekmovalček sezone pred svetovnim prvenstvom 1986 in eden najboljših vseh časov, tudi najzanimivejša.

Kakor so bile tekme za Trofeo Topolino za Roka Petroviča najbrž odločilne na začetku, so bila nad vse pomembna tudi tekmovalstva na najvišji ravni v mladinski konkurenci, še zlasti leta 1983, ko je v Sestrieresu osvojil naslov svetovnega mladinskega prvaka v slalomu, v veleslalomu pa bronasto kolajno. Naslov je bil zanesljiv znak, da gre po enak poti, po kakršni so hodili že priznani šampioni alpskega smučanja.

Še predno je Rok Petrovič postal svetovni mladinski prvak v slalomu, je bil svedča član prve jugoslovanske alpske reprezentance, kot član tedaj že sloveče ekipe pa je z njo prihajal tudi na najtežja tekmovalstva, na svetovni pokal, na katerem je konkurenca najhujša, širša kot na olimpijskih igrah in svetovnih prvenstvih, kjer je udeležba omejena. Pričakovati je bilo, da se bo mlademu reprezentantu, čeprav je bil nenehno v vzponu, ustavilo. Kar na mah vendarle ni mogel dozoriti v tekmovalca, ki bi bil kos prekaljenim smučarjem, asom, ki so imeli za seboj že leta izkušenj v svetovnem pokalu. Če ne bi bilo včasih že kar nerazumljive nou-

čkanosti, neugnanega hrepenenja, da se Rok še kot zelen udeleženec tekem za svetovni pokal pridruži najboljšim, bi morda obdobje njegovega zorenja minilo hitreje, tako pa je moral fant požreti prenekatero grenko, preden se je povzpeli med najboljše.

Kdor bo strokovno natanko analiziral to Rokovo iskanje samega sebe na najtežjih preizkušnjah med vrati, bo nemara celo odvil kakšno obdobje stagnacije. Res so bile tekme, na katerih je bilo videti, kot da se ne more sprostiti, da je zavrt v samem sebi. Tedaj so celo nekateri poznavalci — očitno pod vtisom splošne neestrnosti, ko se je naša smučarska srenja prenačljajala in po vsej sili hotela imeti novega šampiona — začeli zmajevati, češ s fantom morda sploh ne bo nič. Toda v resnici je šel njegov razvoj svojo pot. Tu pa tam se je na tekmi le sprostil in pokazal lastnosti na moč hitrejši slalomist. Bilo je na prvem slalomu sezone svetovnega pokala decembra 1982, v Courmayeurju, ko je stal na vrhu proge z visoko štartno številko, ki mu ni dajala velikih upov. Vse do polovice proge ni pokazal nič posebnega, tedaj pa se je nenadoma otresel nekažne togosti, ki ga je hromila. Od vratič do vratič je bil hitrejši, jasno je bilo, da vsakič na novo pospeši. To je bila že podoba sloga, ki ga je v letošnji šampionski sezoni še tako močstrsko izpolnil, da mu ni mogel biti nihče kos, če mu je v nenehno tako tvegani slalomski igri ni kaj spodletelo.

Druga zmag — Kranjska gora — 50 točk

Se vedno pa je bil daleč od točk svetovnega pokala. Še vso naslednjo sezono. V začetku zimo 1984 je moral priti spet v Sestriere, v ta piemontski zimski raj, kjer je že osvojil naslov svetovnega mladinskega prvaka, da se je prvič vrnil med petnajsterico, ki pomeni točke v svetovnem pokalu. Še pomembnejše kot to, da je bil Petrovič na sesterskem slalomu za svetovni pokal enajsti, pa je, da je na drugi progi dosegel drugi najboljši čas.

To je bil odtočnejši odgovor vsem, ki so menili, da je njegov čas za prodor med svetovno elito v članski konkurenci že mimo. Zanj samega je nedvomno prav drugi tek pomenil veliko. Na cilju običajno zamišljen, kot da vnovič premlevala prog, vse, kar se mu je na njej posrečilo in ponesrečilo, se je tedaj živahno pomemkaval in se zadovoljno oziral nazvgor proti startu, od koder je s hitrimi slalomskimi potezi prišel na cilj s časom, s katerim je učitkovito opozoril nase.

V Wengru je bil nekaj več kot mesec dni ponovil uspeh iz Sestriera, vrstilo se je prav tako na enajsto mesto, nato pa je v ZDA, v Park Cityju, zasedel drugo mesto za Girardellijem. V Park Cityju Petroviču celo nekateri pripisujejo zmago. V nek priročnik alpskega smučanja po lanski sezoni se je pač prikrajda napaka, češ da je bil Petrovič v Park Cityju prvi, zato se je ob vsaki letošnji Rokovi zmagi pojavljala še ta izjava, ki so jo dokončno izbrisali

šele proti koncu sezone, ko si je ljubljanski tekmovalac nabral že dovolj svojih zmag.

Izvrstno pa je šlo Roku Petroviču prejšnjo sezono, ko je pripravil odtočilni naskok na svetovni vrh, tudi v veleslalomu, saj je bil v Kranjski Gori s petim mestom najboljši domači tekmovalac, še prej na svetovnem prvenstvu v Bormiu pa s sedmim mestom prav tako najboljši med našimi.

Po tako uspešni zimi je bilo pričakovati še ostrejši prodor, vendar ne take eksplozije, popolne slalomске zmage z najvišjim številom točk v slalomski razvrstitvi, prve jugoslovanske kristaline krogle za zmago v eni izmed disciplin svetovnega pokala. Še zlasti zato ne, ker je Petrovič prišel na prve tekme vendarle s pridržkom, z neznankom, ki jo je vrinila polškodba, boljše rečeno bolečine v hrbtu med pripravljalnimi obdobjem.

Že prva tekma svetovnega pokala v Alpah, spet sesterski slalom, s katerim se je začel evropski del svetovnega pokala, ki je ob jubilejnim letu doživel start avgusta v Argentini, pa je prinesla olajšanje. Spuhtela je vsa bojazn, ki se je kopičila ob novicah, da Petrovič ne more trenirati s polno močjo. V resnično dramatični tekmi je Rok na slalomišču, ki mu je že dotlej prinašal srečo, dosegel svojo prvo zmago v svetovnem pokalu.

Ko se je nesrečni švicarski reprezentant Thomas Bürgler, ki je vodil po prvem teku pred Petrovičem, pognal s starta na drugo prog

10

Tretja zmag — Wengen — 75 točk

eno samo palčko, tako da je že vnaprej izgubil vsako upanje, da bo še naprej ostal pri vrhu, se je vnel na progi jugoslovanski dvoboj za zmago. Krizaj, ki je na prvi progi z devetim mestom kar precej zaostajal, je na drugi pognal na vse; dosegel najboljši čas, toda Petrovič je zaostal le za deset stotink sekunde, kar ga je zanesljivo vodilo na zmagovalni oder. V Sestrieresu je mladi jugoslovanski reprezentant doživel prvo veliko zmagovalno. Komaj se je dobro znašel v družbi veliko med najsterice slalomistov, že je bil najhitrejši med njimi. Na smučarskem nebu je zablestela nova zvezda.

Pozneje, proti koncu sezone, ko je Rok že terjal svoje zmage, je imel zmeraj v mislih tudi to v Sestrieresu. «Da, že zato mi ta zmaga veliko pomeni, ker je bila prva,» je poudaril mladi tekmovalac.

Rok Petrovič za nikogar, ki spremlja karavano svetovnega pokala, seveda ni bil neznan tekmovalac, a kljub temu je bil v Sestrieresu senzacija. Na cilju so se poročevalci kar pulili zanj, tako da se vsi še vrstili niso mogli. Med drugimi je prvega slalomskega zmagovalca sezone svetovnega pokala zamudil tudi dopisnik milanskega športnega dnevnika La Gazzetta dello Sport, enega največjih športnih listov na svetu z dvomilijonsko naklado. Šele naslednji dan je poročevalac tega dnevnika Gianni Merlo po dolgem telefonskem pogovoru z Rokom, ki je bil že zdavnaj v Ljubljani,

11

dopolnil poročanje o sesterskem slalomu in dragocen Rokovi zmagi.

Milanskemu novinarju je Rok v tem pogovoru rahločutno zaupal, da se mu je v vznemirjenih sesterskih trenutkih utnil spomin na sestro, ki ji je tragično naključje pri športni preizkušnji pretrgalo življenjsko pot. Morda je bil oddaljen telefonski sogovornik najbolj primeren, da mu izpove bolečino zaradi izgube, ki ga je doletela v mladih letih, od katerih se je dokončno posvajal v Sestrieresu, kjer je krenil na pot, ki je ubirajo samo izbrani.

O malokaterem uspehu katerega jugoslovanskega športnika je bilo v svetovnem tisku napisanega toliko kot o zmagi Roka Petroviča v Sestrieresu. Za tisk pa je bila ta zmaga tudi kot naročena. Vnesla je svežino v rahlo monotono zaporednih uspehov luksemburškega reprezentanta Marca Girardellija, o katerem se je zdelo, da po zgledu velikega Šveda Ingemara Stenmarka postaja serijski zmagovalac.

Prav gotovo se je Rok Petrovič nazval svetovljanstva za zmlada na Monte Boudone. Tudi na svojih smučarskih popotovanjih se je znebil občutka majhnosti, zavor, ki so toliko generaciji naših tekmovalcev vodile v povprečje. Še Bojan Krizaj se kljub svojim velikim uspehom nikoli ni povsem otresel nesposobne dediščine neuresničenih hrepenenj po mednarodni smučarski uveljavitvi celih rodov. Tudi zato je izgubljal, ko je imel zmago že v

Četrta zmag — Lillehammer — 100 točk

rokah, toda prav zato so njegovi uspehi tem več vredni. Rok Petrović pa je rasteel v smučarskem kozmopolizmu, brez obremenitev, odmišljaj je tudi imperativ zmage.

Tako je dožareval in dozorel v tekmovalca, ki je znal 21. decembra lani v Podkorenju ustvariti slalom sezone, največjo predstavo, kar jih je bilo med vrstci. Njegova tekma na drugi progi ni bila sanjski tek, kakšne pozna zgodovina smučanja. Še dolgo bo v spominu, danimo, sanjski tek italijanskega reprezentanta Gustava Thönija na svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah leta 1974 v St. Moritzu, ko nihče še v sanjah ni pričakoval, da v slalomu sploh še lahko računa na vidnejše mesto, a je kot v transu poletel k naslovu svetovnega prvaka; pa Stenmarkova prva zmaga v Madonni di Campiglio, ko se je z 21. mesta povzpeli na prvo; Križajeva druga zmaga v Wengnu, ko je iz ozadja drvel k vrhu s hitrostjo, kakršne med wengenskim vrstci dotlej še ni videl nihče... To so bili zgodovinski sanjski teki, sedovi obupa in navdihla hkrati, toda Petrovićev drugi tek v Kranjski Gori je bil nekaj drugega: ena sama veljkanska želja po polnem preizkusu zmogljivosti, ki pa je imela še povsem samosvoje ozadje, saj do vseh skrajnih meja sploh ni bila potrebna. Svet je prvič videl popolno igrano med vrstci, slalomski larpurilizem.

Nič čudnega, če so mnogi strokovnjaki istega dne pod podkorenskim slalomščem

onemeli. Komaj so mogli verjeti, da je vse to, kar so pravkar videli, sploh res. A Rok je obstal v ciljni ravlini in obstale so tudi ure, ki so govorile resnico.

Tudi svetovni slalomski prvak Šved Jonas Nilsson, ki je bil prav tiste decembrske dni na vruncu forme, nekaj dni pred Kranjsko Goro je tudi zmagal v Madonni di Campiglio, je sprva samo strmel v številke na semaforju. Zavedal se je, da je na progi naredil vse, kar je narediti mogel, a je vseeno zaostel za Petrovićem. Nato pa je kratko odvrnil: »Roka preprosto ni bilo mogoče premagati...«

Značilno je bilo srečanje očeta in sina v podkorenski ciljni areni. Krešo Petrović je čestital sinu z besedami: »Rok zadovoljen sem zlasti, ker si dokazal, da si dozorel.«

Zrelost s pretanjenim občutkom za mero je Roka Petrovića pripeljala do tretje slalomске zmage v svetovnem pokalu. Na wengenski slalomski stmrini, zmeraj polni pasti, so se pu-stili speljati na led tudi stari lišjaki, kot Stenmark, ki je prišel v Wengen s slalomsko zmago iz St. Antona. Nilsson in še marsikdo, kdor je precejenal sebe in podcenjeval za-hrbtno wengensko slalomščico.

Rok Petrović je bil v Wengnu vse drugačen kot v kranjskogorski slalomski eksploziji. Modro zadrl, natanko toliko, da je obvlado-val položaj, je imel v šahu vse najnevarnejše tekmece. Tudi po tem platji je bila Rokova zmaga v Wengnu nadvse dragocena, nova bo-

12

Peta zmaga — Heavenly valley — 125 točk

gata izkušnja, ki mu bo nedvomno še pogosto prišla prav. Sploh pa ima wengenska lovorika poseben lesk. Naj tekmovalci še tako podir-jajo nad wengenskim slalomom, češ da ga je povozil čas, je vsakdo ponosen, kdor se vpiše v zlato knjigo te klasične pririditve alpskega smučanja. Vsi se natanko zavedajo, kaj vse je potrebno za wengensko slalomsko zmago.

Svojo popolno slalomsko vsestranost je Rok Petrović dokazal v slikovitem norveškem mestu Lillehammerju, kjer je beta karavana svetovnega pokala nalleta na popolno nasprotje izrazito strmega wengenskega slaloma. Tu je Petrović kot prvi jugoslovanski tekmovalac tudi osvojil kristalni globus za skupno slalomsko zmago, v roke pa ga je dobil na slovesni razglasitvi v Bromontu.

Močno položni lillehamerski slalom je jermal Rok kot nov izziv, novo preizkušnjo svojih sposobnosti. Še pred tekmo je poudaril: »Tudi taki slalomi morajo biti v svetovnem pokalu.« Jermal ga je kot tekmovalno popestritev, zave-dajoč se sve svoje slalomskih značilnosti in prilagodljivosti. In res je prav na tej tekmi ne-marja še najbolj prišel do izraza njegov preli-njen občutek za pospeševanje hitrosti. Četrti popoln uspeh Roka Petrovića, zmaga na Norveškem, je bil grajen, kot je pač veljalo sla-lomščice — povsem drugače kot wengenski. V tem je tudi dvojni uspeh te zmage, s katero je upravičeno dobil naslov najboljšega slalom-ske sezone.

13

Nobena zmaga ni dosežena zlahka. Toda na proгах, ki so speljane po položnih terenih, kjer je že vsaka majhna napaka lahko usodna, je še težje biti najhitrejši kot na tistih, ki že za-radi izrazitih strmin terjajo kanec defenzive. V svoji zmagoviti zimi pa je Rok obvladal celoten repertoar — od ene skrajnosti do druge, od Wengna do Lillehammerja.

Kdaj se je v sebi začel zavedati, da lahko seže najvišje, prav po tako obleganem kristal-nem globusu, najvišjem priznanju v vsaki dis-ciplini svetovnega pokala? Sam je ob tem vprašanju ob koncu skandinavske turnee le zgovorjal z glavo, češ da to ni natančnega od-govora. Menil pa je, da ga je čedalje boljša forma vodila naprej in končno k četrti, odločilni zmagi.

Amerika nato ni več odločala. To je bila le še eksibicija, postlatica.

Sveveda pa zimska zgodba Roka Petrovića z njegovimi slalomskimi zmagami še ni končana. Posebno poglavje je pisal tudi v vesela-lomski. Tudi v tej disciplini je bil najuspešnejši jugoslovanski tekmovalac v svetovnem poka-lu, čeprav se prav vesela-lomu zaradi bolečin v hrbtu ni mogel do kraja posvetiti.

Toda epilog vesela-lomskega poglavja ostaja nedokončan. Tekmovalac, ki je že za-rad svoje široke športne razgledanosti prav-zaprav vsestranski, bo nedvomno še širil svoje tekmovalno obzorja. Biljni cilj pa je prav gotovo vesela-lom.

Medalje so tudi naš ponos!

— ekskluzivni opremljevalec
jugoslovanskih ženskih smučarskih
reprezentanc s termo oblačili

14

Šampioni zahtevajo točnost!

SEIKO

— ekskluzivni opremljevalec
jugoslovanskih alpskih
smučarskih reprezentanc
z urami in merilnimi napravami

15

Uroš Mencinger v krošnjo kljub viharjem

Jugoslovanske alpske smučarje je konec novembra 1973 v penzionu Rohrmoss v avstrijskem Schladmingu obiskal zastopnik tovarne smučarskih in sončnih očal Carrera. Vsak tekmovalac je dobil po ena očala za smuk in tehnični disciplini, šest rezervnih stekel, za povrh pa še sončna očala. Dekleta in

fantje, ki so takrat trenirali še skupaj, so bili presrečni.

Vodil jih je mladi smučarski strokovnjak iz Maribora, bivši tekmovalac in vodja Branikove smučarske šole Tone Vogrinc, ki je reprezentanco prevzel prav tisto leto. Postavil pa je pogoj: bo le ženski trener, moške naj prev-

Rok, leta 1977, pri enajstih letih, na sliki z asom Bojanom in Bortsem

Rok, leta 1980, peta zmaga na Trofeju Topolino

zame kdo drug. Toda tega drugega ni bilo.

»To je šele začetek, kmalu dobite tudi bunde in tople hlače od Topra, čevlje od Cabra in San Marca, vsak po več parov elank in palic, najbrž bodo tudi elastične smučarske hlače, takšne z zaščitnimi koleni. Mislim pa, da boste morali zanje nekaj doplačati,« je pred 13 leti obljubljal Tona.

Zaradi teh »daril« so se vsi zdeli sami sebi sila pomembni, najmlajši med njimi, 16-letni Tržičan Bojan Križaj, pa je pripomnil: »Saj bomo kmalu še spodnje gatre dobili zastonj.« Tej izjavi svetlolega mulca, ki pa je že takrat znal imenitno vjugati, so se vsi od srca nasmejali.

Zgodovina smučanja in zastoj-karske gata

Kar je bila pred 13 leti posrečena šala, je danes resničnost. V teh zastojkarskih gatah (mimogrede: trenutno jih ski poolu daje in za to pravico plačuje devize avstrijski Mäser) je celotna zgodba jugoslovanskega smučanja, ki je imelo nekoč le olimpijski cilj uvrščanja, zatem pa je z napredkom Toneta Vogrinca iz neznanega štajerskega ženskega trenerja v svetovno znanega smučarskega direktorja in Bojana Križaja iz navihanega mladca, ki si je vsako sezono vsaj enkrat zlomil nogo, šestkratnega zmagovalca tekem za svetovni pokal in srebrnega slalomista na svetu, prera-

slo v eno najmočnejših smučarskih reprezentanc na svetu. Kar velesilo, pa čeprav Tone Vogrinc vselej zatrjuje, da jugoslovanska reprezentanca to nikoli ne bo. Pred 13 leti so morali doplačati za španarice, danes pa se zanje puli svetovni koncern Mariboro, vsa Slovenija pa za smučarje kupuje razglednice in pije planinski čaj.

Ko se Tona spominja svojih začetkov, priznava: »Denarja res ni bilo, toda to sploh ni bil največji problem. Najtežje je bilo iz reprezentance spraviti starce, odslužene tekmovalce, ki jim je bil največji smučarski cilj v tem, da so na tekmi premagali vsaj enega — Jugoslovana.«

Da bi izrinili smučarske starce, je v reprezentanco prišel Bojan Križaj, za njim pa se je nenehna pot pomlajanja smučarskih vrst nadaljevala. Prej so bili klubi močni, tudi finančno, nato pa so obubožali in pomembno je bilo tekmovalca čim hitreje spraviti med reprezentanta. Tam mu je bil kakovosten trening zagotovljen.

V pionirskih vrstah pa so delo v vrsti klubov zastavili na znanstveno strokovni osnovi v Ljubljani. Novinar je kmalu reprezentanci »podaril« dva prava bisera — Matejo Svet in Roka Petrovča.

Ni lahko odličjaku med dvojkarji

Rok, ki je bil ovenčan s slavo nepremagljivega pionirja, ki je imel kar pet zlatih medalj z

neuradnega svetovnega prvenstva pionirjev v Monte Bondoneju, je skupaj z le malo starejšim Tomažem Cizmanom dobesedno padel v reprezentanco. Kar na lepem petnajstletnik ni bil več glavni in najboljši, padel je med prekalne tekmovalce, po svoje neveličane ciganškega smučarskega življenja, ki do takšnih smrkavih novincev niso bili preveč prizanesljivi. Začelo se je Rokovo zorenje. Sadeži, ki danes prinaša svetovne nagrade, je moral prestati velikoiharjev, kar večkrat mu je grozilo, da bo padel z drevesa, a vselej se je uspel obdržati.

Rok je bil vselej kot odličnjak, ki se zlahka uči, ki je bister in zato vsi od njega zelo veliko zahtevajo. Dvojkarje in trojkarje učitelji pohvali že ob najmanjšem dosežku — »tako težko se uči, a se zelo trudi« — petkarji z glavo pa se morajo potrtjati v vsakem trenutku. In vselej le s peticami.

Nima smisla brskati po izrezkih iz časopisov, da bi dokazovali, kolikokrat smo športni novinarji v teh zadnjih petih letih že odpisali

Rok, leta 1983, svetovni mladinski prvak

veliki talent jugoslovanskega smučanja. Največkrat je bil vzrok to, da »se bo fant prehitro iztrošil«, da »se bo navešil smučanja«, da bo ob prvi ljubezni, ko bo spoznal, kaj vse je zamudil, vrgl smuč Vojgrinca in svojem očetu Kresu v glavo.

Rokova mama Zdenka Steiner se še dobro spominja pogovora z nekim znancom, ki ji je pripovedoval o mladem jugoslovanskem alpskem smučarju, Petroviču, velikem talentu nad katerim pa oče zganja pravo torturo. »Se mi pa res zdi čudno, saj je ta nebebudni smučar moj sin Rok in najbrž jaz že vem, kje spi, saj sploh ne stanuje pri očetu,« je mama odgovorila temu dobro obveščenemu znancu.

Za dobrim konjem se dviga prah, pravijo Srbi, najbrž pa ta pregovor drži tudi za Roka Petroviča.

Rok Petrovič je bil prvi Jugoslovani, ki je zmagal na Trofeju Topolina. Na tem tekmovalstvu sodeluje več držav kot v svetovnem pokalu in še vsak zmagovalac Topolina je prej ali slej uspel tudi v članski konkurenci.

V reprezentanco je Rok prišel takoj, ko je s petnajstimi leti dobil pravico na tekmovalnih pod okriljem mednarodne smučarske zveze FIS. Hkrati z njim je začel s strokovnim delom pri smučarski zvezi tudi njegov oče Dr. Kresimir Petrovič, eden od avtorjev Portoroških sklepov, ki je pred tem strokovno utemeljil in vodil dele z mladimi smučarji ljubljanskega Novinarja.

Pojavljati pa se je začela skeptičnost do modela, ki ga je zagovarjal Kresimir Petrovič. Ti nespornosti med smučarskimi strokovnjaki so se poznali tudi na odnosih znotraj reprezentance. Roka so začeli gledati postrani, puberteten je njih začel gledati postrani in se zapirali vase. V časih, ko so Stenmark, Križaj, Streil in Franko dosegali največje uspehe na Eilatovih smučeh in je begunska tovarna poletna pravi slovenski ponos, tudi ni bilo v javnosti najbolj ugodno sprejeto, da Rok Petrovič, napovedani bodobi šampion, tekmuje na francoskih smučeh Rossignol, pa čeprav je bila ta tovarna dragocena članica YU SKI POOLA. V takem ozračju je del naše športne javnosti komaj čakal na sodeljajale obeh Petrovičev, mlajšega in starejšega. Vsa Rokova odstop, padec ali slab rezultat je bil v primerjavi z njegovimi vrstniki ocenjen z vsaj desetkrat strožji merili.

Rok pa ni obupal. Še bolj zagrizeno treniral, noben padec ga ni omajal, tudi deset zaporednih odstopov na slalomih ga ni dotaknile. Obupal ni niti takrat, ko je o njem začel dvomiti celo Tona. Rezultatni cilji in pogoji, ki so mu jih postavljali, so ga očito še bolj podžigali, še bolj se je poglobil vase, v smučanje, v svoj 18

Rok, leta 1986, pri devetnajstih letih, ob nasmejanih asih Bojanom in Borisem — trije zmagovalci tekem svetovnega pokala

odnos do tega športa, še bolj je vadil, listal strokovno literaturo, vrtil salte na trampolinu...

Kresimir Petrovič se je nekoč potožil inž.

Borisa Kristančiču: »Poba ima težav!«

Dobil je preprosti odgovor:

»Če bo zdržal, bo šampion!«

Četrto stoletje smučanja je dovolj

Roku je uspelo, premagal je novinarje, obklevlje, navijaške Slovence, Toneta, očeta, kolaje iz reprezentance. Vpisal se je med navijače plesnih krčic, se na tekmarh v ciljni areni začel kazati v objemu z dekletom in nazadnje premagal tudi puberteto. Od vsega tega je bila zmaga na progi, kot je videti sedaj, najlažje del njegovega truda med petnajstimi in devetnajstimi letom. Kar na lepem smo ga vsi skupaj začeli gledati drugače, pa tudi on se je okoli bli odprl.

»Smučanja se še zdaleč nisem navešil, celo lažje mi gre sedaj, ko sem pri sebi razčistil vse stvari glede smučanja. Toda postavil sem si že jasne cilje in tudi me. Smučal bom le do 25. leta, potem bom rekel konec in adio.«

To ni le izjava za časopise. Rok se ne očira nazaj, nikomur noče dokazovati, kako prav ima smel sam in kako so se motili drugi. Sicer še ni imel časa, kaj vse hoče doseči v teh petih letih, toda zagotovo so ti njegovi cilji zelo visoki. Pa

pri tem ne lovi nobenih rekordov, zdi se, kot da zmaga ni njegov glavni cilj, kot da mu ni dovolj, da premaga vse svoje tekmece. Očito tekmuje celo s samim seboj, še seboj hoče premagati, ustvariti nepopolno stvaritev med smučarskimi vrstici, pri tem pa se sploh ne ozira na uro, semafor, občinstvo, tekmece. Natančno predstavo o svojem smučanju ima le v glavi, tam je njegov načrt, ki ga hoče izpolniti prav na vsaki progi.

Iz mladega nadobudneža, največjega talenta na snegu, kar smo jih imeli, je po vseh vseh harih dozorel smučar, ki ima le malo skupnega z drugim našim športom. Prav nič ni samozadovoljen, tudi z malim se ne zadovolji, vrabec v roki ga ne zanima, je goloba na strehi lovi, nasprotniki zanj niso le zato, da jih premaga, ne zanaša se na navdih in talent, še bolj se zagriže v trdo delo, o sreči pa pravi, da je sploh nima.

Vsi nizki udarci so le krepili Rokovo vztrajnost, delavnost in odločnost. V tem smislu je naša neučakanost celo pozitivno izvenela. Toda vprašanje je, koliko športnikov bi vse to zdržalo.

Ko sem se z Kresimirom Petrovičem pogovarjal o tem tnovnem Rokovem zorenju do uspeha, je dejal: »To je bila trda šola, vendar naj ne bo sedaj nekakšno pranje nacionalne duše.«

Naj bo potemtakem le izkušnja in opozorilo v našem prihodnjem obnašanju do mladih velikih talentov

Medalje so tudi naš ponos!

Atlaghe
CLUB

YU SKI POOL

ZLATOROG

Medalje so tudi naš ponos!

toper

— ekskluzivni opremljevalec
jugoslovanskih alpskih
smučarskih reprezentanc
s slalom hlačami in slalom puloverji

YUGOSLAV SKI POOL

mama o sinu

Ko na vaše povabilo govorim o Roku, se bojim, da bom z ljubečim očesom matere morda prezrla ali zabrisala nekatere sinove pomanjkljivosti in napake, vendar ga skušam gledati v celoti, ne le v nekem obdobju življenja.

Smučarska pot, ki je večji del njegovega življenja njegova velika ljubezen, je prav gotovo močno vplivala na njegov način življenja in na njegov razvoj, vendar so njegove bistvene lastnosti, ki so se razvijale pred tem, vpletene tudi skozi ta čas in bodo, upam, ostale tudi potem, ko bo njegova smučarska kariera že končana.

Bil je otrok, kot mnogo drugih, zvedav in rad se je smejal. Sreča, da ga ni bilo težko vzgajati, nas je obvarovala vseh kriznih obdobj, ki včasih nastanejo v življenju staršev in otrok.

Vedno se je trudil biti dober in priden, čeprav mu to ni vedno uspelo. Temeljnost pri vsakem delu, ki se ga je lotil, želja, da bo prišel vsaki stvari do dna, je včasih prerastla v tako obsesijo, da bi odnehal, dokler ni razvozljil problema. Tak je tudi danes.

Nikoli si ni želel velikih danil. Znal se je veseliti malenkosti in še danes ga iskrena, prijazna beseda ali skromna pozornost bolj razveseli kot blišč protokolarnih obredov.

Vedno je užival in uživa v dolgih razpravah o vsem, kar je videl ali doživel. Znal je dobro

opazovati, posebno rad je opazoval ljudi in primerjal njihove reakcije s svojimi.

Očarala ga je vsaka lepa stvaritev na vseh področjih kulture. Rad je imel poezijo in še danes med smučarskim počitkom napiše tu in tam kakšno pesem, ki ga sprošča in mu pomaga urediti vtise, ki se vrstijo z neverjetno naglico.

Rad ima tudi glasbo, čeprav se je vključil aktivno vanjo zelo pozno. Bili smo prepričani, da je brez posluha, pa nas je nekoga dne presenetil z lastno skladbo za kitaro.

Sola je bila zanj vedno zelo resna stvar. Vsa leta je bil med najboljšimi.

Zelo zgodaj se je navadil sam reševati svoje probleme, ki jih je sprejel kot samoumevni del življenja.

Posebno ceni modrost starejših ljudi, ki so znali ohraniti optimizem in dobroto.

Zna pa biti tudi neverjetno trmast. V svojih prepričanjih ne popusti, dokler se ne prepriča o nasprotnem. Iz te njegove lastnosti se včasih rodijo tudi sporčki, ki pa se ponavadi končajo s smehom in domislicami o tem, kako smešni smo, ko se »zares« jezimo.

Z malo popustljivosti in mnogo medsebojnega zaupanja imava srečno skupno življenje, ki naju veže kot prijatelja, ki se razumeta skoro brez besed.

Zdenka Steiner 22

Rokova največja prijateljca — polbrat Sergej in ...

... nečak Andraž

Matura, pomembno krizišče v Rokovem življenju — na slevnostnem plesu z mamo in očetom

sreča tigra kot ptica

Filip Garnterja je težko najti doma. »V Hintersutxu so za oktober odlične snežne razmere. Tudi novembra bomo še ostali na ledeniku, na nize ležečih smučiščih ni še nikjer snega.« Torej imate letos več sreče z vremenom in z izbiro smučišč? »Tako kaže, tudi nekaj sreče večših prav pride.«

Če Filip tako hvali trening, potem bi si bilo stvar že dobro ogledati. A za to spet potrebujete srečo, saj te brez nje urednik in redakcija za device že ne bosta poslala na enotedensko smučanje v Avstrijo. Na srečo pa so smučarji med Slovenci sila popularni in vsak časopis, ki ga bi radi dobro prodajali, potrebuje smučarske zgodbe.

In ker sem imel ves ta kupa sreče, je sledi lanskega novembra prost spis o sreči kot filozofskem pojmu najboljšega slalomista na svetu Roka Petroviča le začel nastajati.

Viteza ni smejala televizija

Na novembarskem treningu v Hintersutxu so bili skupaj z ajenci tudi člani mladinske reprezentacije. Tako sta se dogovorila glavni trener Filip Garnter in mladinski trener Herbert Junč, bivši trener smučačev, ko so ti še obstajali. Ker pa tak skupni trening koristi le mladim, je Filip hihljal še o nečem. Ko je zjutraj na sedežni srečal glavnega avstrijskega trenerja Puma, se je dogovoril še z njim. Tudi Avstrijec je bil takoj za to: »Jutri bomo trenirali skupaj, našli slalomisti na vaši progi, vaši veleislomisti na naši.«

Bojan in Rok sta sicer imela primerjavo med seboj, a vaseeno je bilo dobrodošlo, da se preiskusa še z najboljšimi avstrijskimi slalomisti, ki so obljubljali, da bodo pod vodstvom novega trenerja postali tudi v tehničnih disciplinah to, kar so že dolgo v smuku. »Da vidimo, kako pelje,« je o Avstrijcu Robertu Zollerju dejal Bojan Križaj. Oba z Rokom sta si Avstrijca zapomnila še s svetovnega prvenstva v Bormiu, kjer je Zoller osvojil bron, Križaj ostal brez medalje, potem ko je meril celo na zlato, Petrovič pa je po najhitrejšem vmesnem času izpustil vrata.

Skupni trening Avstrijcev in Jugoslovancev so zavahali tudi televiziji ORF, ki po vsem svetu slovijo po svojih športnih oddajah. Za Sport v ponedeljek so prišli z ekipo pod vodstvom novinarja Dietmarja Springa. Televizijec je prišel na višino 3200 metrov v tankem smučarskem kombinzonu, brez kape in brez rokavic, toda s sončnimi očali. Roke je potisnil iz žepov le toliko, da je kameram pokazal na Zollerja in Križaja, češ: »Le tadva smejaj, drugi za nas niso zanimivi.«

Prisluhač je Rok, s čeladno na glavi, s povezanimi jermeni na palicah, s ščitniki na hlačah pod kolni, na debelo povezanim z lepim trakom. »Poglej, kot vitez sem, kmalu si bom še oklep nataknil. Toda za slalom je dobra zaščita nujna, zakaj bi pa z glavo butal ob kolo.«

Zapodil se je po progi, Sparovec in Vodovnik sta letela za koli, avstrijski trener se je pa čudil. Za Rokom je startal Zoller. Kamera je spremljala vsak njegov gib, toda na progi je bil le nekaj sekund. Bojan: »Slabo pelje. Ni bil v formi.« Križaj je bil, saj je le malo zaostal za Rokom. Kasneje so oba Jugoslovana poskušali prehiteti Avstrijca, a Zoller ni prišel nič bližje, enkrat je presenetil Mader.

Ko te obdela maserka

Na pogovor v hotelu Eden, v vasi Hintersutxu na Tirolskem, v okraju Tux pod pogorjem Zillertal, je Rok prišel v znamenju dulksa. Malo pred tem ga je obdelala maserka Daria, tudi bivša državna reprezentantka. Poškodovano hrbtenico mu je natriž z dobrodelno švicarsko masžo, ki ima izdajalski vonj smreke in mentola.

»Zaradi poškodbe hrbtenice sem zamudil precej treninga. Toda zaradi tega se ne sekam preveč, saj sem tudi lani imel težave — enkrat me je bolela peta, drugič sem imel črn prst na nogi — torej bo tudi letos dobro, ko mi je nagajala hrbtenica.« Prav nenavadno za Roka, da je razmišljal tako. Da bi mu črni prst prinesel srečo...?

V pogovoru v hotelu Eden (že to je bilo povezano s srečo, saj sta v tem vrtu Adam in Eva sprva živela v bližini sreče) se je izkazalo, da Rok svoje glave ne uporablja za zaletavanje v smučarska vrata. Na vprašanja je odgovarjal kot politik, ki pozablja na konkretnost (to je bila ocena na prvi posluh), in kot filozof, ki dokazuje, da veliko razmišlja o svoji aktivnosti (sodba po vnovičnem premevanju odgovorov). To so bili odgovori največjega filozofa med smučarji in največjega smučarja med filozofi. Na progi pa se mislec prelevi v sila uspešnega praktika.

Ko zmagovalec pokliče novinarja

Kar precej Slovencev je prišlo ponedeljek, 2. decembra, mačkastih v službo. V pozno nedeljsko noč so v redkih gostilnah, ki so na Slovenskem ob nedeljah odprte, proslavljali prvo slalomsko zmago Roka Petroviča. Izkazalo se je celo, da je med temi Slovenci, ki jim je smučanje že hudo pod kožo, zmagovalec vstal med prvimi. Da je prebral časopise.

»Toliko smo zdoma, da je kratko malo nemogoče, da bi bil z vsem na tekočem. Če prebiramo tuje časopise, pa tudi ne dobimo objektivne slike o domovini. Zunan velikokrat pretirava. Ko pridem domov, je tudi nemogoče, da bi prebral časopise za ves mesec nazaj.«

A je po svoji prvi zmagi med zažuljenim jutranjim poleževanjem in odgovarjanjem na telefonske klice navijatev in novinarjev le malo polistal za nazaj. Zapis njegove izjave v tedniku 7 D mu ni bil všeč.

»Rok Petrovič te je klical. Rekel je, da ga nujno pokličeš domov,« je bilo sporočilo urednika, iz katerega sem že videl nekaj odstotkov mesečne stimulacije, saj se ne zgoči vsak dan, da novinarja dan po veliki zmagi kar sam pokliče — zmagovalec. Spet sem imel srečo.

Rok mi pa ni priznašal: »Narobe si zapisal, nisem izjavil, da smučam, na silo, ampak ne

na silo, temveč, s silo, ampak ne na silo'. V tem je velika razlika, to je tako kot z močjo tigra in lahkosti stopice'. Prosim, popravi to v prihodnji številki.«

Zmagovalcu, ki je bil v tistem trenutku najbolj znani in najbolj priljubljeni Slovenec, je bilo treba ugoditi, še posebej, ker je šlo za napako pri prepisovanju z magnetofonskega traku. Priznam, takrat Roka nisem vzel dovolj resno, kljub vsemu so se mi njegovi odgovori zdeli bolj mladostno filozofiranje kot pa zrelo razmišljanje vrhunskega športnika. Šele ob pisanju popravka sem se spomnil na Rokovo izjavo ob koncu lanske sezone: »Končno sem stvari v svoji glavi postavil na pravo mesto.«

Ne dirkaj brezglavo kot Girardelli

Roka sem takrat pobaral tudi o Marcu Girardelliju. Še v lanski sezoni je bil avstrijski Luksemburčan nepremagljiv. Rok ga je zamenj poskušal ujeti, pol leta kasneje pa je Girardelli zamenj Lovi Petroviča. »Preveč na moč dirka, tako bo težko prišel do cilja,« je Rok primerjal Marca zgolj s tigrom, ne pa tudi s ptico.

»Sedaj vem, da ne smem dirkati brezglavo, tudi racionalnost je pomembna. Kdor ima tako malo sreče kot jaz, se nanjo ne sme preveč zanašati.«

— Zmagovalec brez sreče?

»Nekateri ljudje imajo zelo veliko sreče, drugi pa bolj malo. Jaz je nimam preveč.«

To zmagovalcu brez sreče je bilo presenečenje. Na Rok prej ni nikoli rekel česa podobnega. Na kaj je meril s tem? Na svoje poškodbe, tudi na zadnjo na hrbtenici, ki mu je v novem pripravljalnem obdobju vzela precej časa in moči? Na svoje dozorevanje, ko se je z zmagami potrdil kot najbolj obetaven smučar na svetu, a so mu mnogi zaradi kasnejših nenehnih odstopov že oporekali znanje in talent? Je bila teh odstopov kriva smola, ki mu je

pred smuču vrgla kole, mu nastavljala kamenje in ledene plošče na smučino, mu odpenjala smučarske vezi in zaponke na čevlji?

Le kaj vse se bo zgodilo, ko se bo na kakšni tekmi za svetovni pokal Roku Petroviču pokazala še sreča, je bilo logično vprašanje po tej izjavi za zmagovalca, ki nima sreče.

Lastnosti, ki jih je Rok poln

Rok pri svojih nadaljnjih zmagah zares ni imel srečel. A tudi večje smole ne. Vseh pet slalomskih zmag, ki so mu prinesla največji izkupicek za slalomski globus svetovnega pokala, je namreč dosegel tako preprosto, da je sreča sploh ni potrebovala. Vsa! Tiste ne, ki bi onemogočala Rokove tekme. Tje je onemogočil sam s svojim smučanjem.

Kaj je sploh športna sreča? To, da je Hans Enn v olimpijskem Lake Placidu Bojano Krizaju za 32 centimetrov prevzel bronasto medaljo? Je smola, kot nasprotje sreče, to, da je Bojan Krizaj v tem Lake Placidu v slalomu napravil ne obročko, temveč dojenčkonogo, napako, ko je odsmučal mimo vrat?

Zanimivo, Bojan Krizaj se v glavnem ni pritoževal, da ima premalo sreče. Raje je priznal, da mu v odličnih trenutkih zmanjka odločnosti, psihološke trdnosti, vztrajnosti in napačnosti.

Prav teh lastnosti pa je Rok Petrovič poln. Ko stoji na startu in čaka na znak, s kamnitim obrazom a z nežnim izrazom v očeh, kot — vitez, ki se zaveda svoje usojenosti, preden se s helebardo spusti v nasprotnika.

«Rokovo smučanje je za gledalca enako pustolovski. On slalomsko vrata napada na izrazito radikalne načine, neprestano išče tisto hipotetično, idealno smer, ki mu zagotavlja najhitrejši prehod. Njegovo telo je čestokrat v povsem nelogičnih položajih, ramena ima povsem desno, noge levo, zdi se nam, da je Rok na robu padca, njegovim navijačem za-

staja dih. Toda to je le ukanja. To je racionalna, preračunljiva zvižaja, kajli Rokovo tako lahko prenese obremenitve in odločine, ki so navadnemu smučarju neznani, nedostopni. V svojih tajnih smučarskih laboratorijih jih lahko strnjajo samo izbranci: Stenmark, brata Mahro, Girardelli... Rok Petrovič! Tako je Rokovo smučanje v Studiu opisal Streko Jurdana.

Najbrž je bil prav ta Rokov način vožnje na progi kivi, da so ga tudi novinarji začeli primerjati z ameriškim reaganovskim in vietnamskim proizvajalom Hollywooda in Sylvestra Stalloneja Rambora. Slabo pa se bo pisalo tistemu, ki bo Roka s tem imenom tudi poklical. O tem lahko veliko pove kondicijski trener alpinec Marko Klemenčič, ki naše smučarje med jutranjimi telovadkami vadi v izvrstne karateiste. Dihalne vaje so namreč pomembne tudi za slalom, udarec pa prav pride med kol in še kje.

Trdo delo je Rokova deviza

Zato raje pustimo Ramba v džunglji, Roka pa daleč stran na snegu, kjer se odlično znajde. Pa čeprav nima sreče, kot sam pravi v svojih razmišljanjih, a je ob tem, po zmagi v cilju na njegovem obrazu vendarle izraz veselja in sreče.

Enciklopedija leksikografskega zavoda — prvi pomen, za srečo: «Subjektivno stanje, v katerem se izraža popolno zadovoljstvo človeka z lastno življenjsko situacijo in usodo.»

Drugi pomen za srečo: «Naključen, nepredvidljiv splet okoliščin (pri različnih igrah, v posebnih življenjskih situacijah), ki privede do določene nenadne, nepričakovane pridobitve za posameznika, oziroma do neuresničitve, izgornitve nase, do katere naj bi prišlo po vseh realnih računih.»

Rok je imel v mislih najbrž drugi pomen sreče (oziroma njeno nasprotje — smolo). Na kakšen način pa se vrhunskemu športniku, alpskemu smučarju izraža sreča, sreča kot zadovoljstvo?

«Predvsem v trdem delu,» je Rokova deviza. In tu je v skladu s prvo definicijo.

Ko je imel Ivo Pogorelec v Ljubljani koncert, je drugo jutro tik pred odhodom letala v Barcelono, kjer je imel naslednji koncert, še vadil v Cankarjevemu domu. «Ni pomembno, koliko vadam, temveč da vadam vsak dan,» je povedal jugoslovanski klavirski virtuos. Tudi smučanje je svojevrstna glasba, predvsem slalom zahteva odličan ritem, vratca so note, smučar pa plesalec pred strogo žirijo — časom. Tudi Rok je virtuos, na smučeh in snegu, svojo glasbeno nadarjenost kot rocker pa je izkazal v TV reklamah za Podarim-dobim.

«Vse delam pravilno, toda prepočasno pospešujem,» se je pritoževal na začetku priprav, ko razbolela hrbtnica ni dovoljevala mišicam, da bi reagirale tako hitro, kot je zahtevala Rokova glava. Takrat mu je primanjalo treninga, trdega vsakodnevnega dela, ki prinaša obilo potu, a tudi obilo zadovoljstva, sreče.

S trdim delom pa Rok ne misli le moči (tigra), temveč tudi lahкотnost plice, ki se izraža v njegovem sanjarjenju, razmišljanju o tehnikah vožnje, v njegovem pristupu do tega športa. «S silo, ampak ne na silo,» v tem je Rokova stvaritev med vrati, prav tako kot stvaritev drugih svetovnih mojstrov: Pogorelca, Stenmarka, Lendla, Springsteena... Ti se ne nanašajo na srečo, toda ko jim njihova stvaritev uspe, so srečni.

Če nogometašu žoga ne sede na nogo

Veliko je resnice o sreči tudi v pulici športnih poročevalcev z nogometnih tek, ko pišejo: «Veliko si je prizadeval, vendar ni imel sreče.» Najbrž je to navdih, še pa nimaš, tudi trdo delo in trud nič ne pomagata.

V čem pa je smola tistih, ki so nehalnežno drugi? Jonas Nilsson je decembra v Kranjski

Gori brezhibno odsmučal oba slaloma, toda vseeno je stal na stopnici pod Rokom Petrovičem. Če bi rekli, da je imel smolo, bi bilo to krivično do Roka. A vseeno je Nilssonu nekaj le manjkalo do zmage. Kanček nečesa. Kolikokrat je že ta kanček manjkal Bojano Krizaju, deseterkrat je bil že drugi na tekmi za svetovni pokal, enkrat na svetovnem prvenstvu, zelo težko pa je prešteti vse njegove zamujene priložnosti, ko je imel zmagati že v žepu, a se je «nekaj zgodilo». Tudi Rok je začel z drugim mestom, lani v Park Cityju, pred tem pa je pri pionirskih in mladinskih poznal le zmage. Letos mu je «kanček nečesa» manjkalo v St. Antonu. Kaj pa naj na vse to poroči Italijan De Chies, eden najstarejših iz še aktivne garde vrhunskih slalomistov, ki kljub trinajstim sezonam v svetovnem pokalu še nikoli ni stal na odru za zmagovalca? Je bila kriva le smola? V športu je — žal — tisti, ki je drugi, poraženec.

Je Rok z Goethejem ali s Heglom?

Goethe je trdil, da sreča nastopi takrat, ko zmoremo udeležiti to, kar se nam zdi pravilno in dobro, ko postanemo resnični gospodarji sredstev za zadovoljevanje naših potreb. Povedano po smučarsko: ko nam uspe popolna stvaritev med vrati. Takšni perfekcionisti so bili Salier, Killy, Klammner, Stenmark, Girardelli, na tej poti je tudi Rok Petrovič.

Hegel je nasprotno trdil, da sreča in zgodovinske osebnosti nimajo nič skupnega, da se celo izključujejo. Če to prenesemo s smučarje: je zmagovalac brez sreče Rok na Heglovi strani?

Ontološki evdemonizem trdi, da je sreča v odpravi človeške nepopolnosti. Po smučarsko: Rok je po vsaki svoji letošnji zmagi izjavil, da njegovi spetjal optimalno, da je zadovoljen le s posameznimi odseki, da v vseh vratah ni smučal idealno. Velikokrat je govoril o napakah, ki jih še strokovnjaki v ponovljenih po-

... znanje stotink... ... odštevaje...

... v pesti zmag... ... Stenmark.

snetkih niso videli. Toda Rok pravi: »Le jaz lahko vem, kaj čutim v sebi. Najbrž se toliko poznam, da lahko odločam o stvareh v zvezi s seboj.« Zato po vsakem teku slaloma in vese-slaloma naprej v sebi analizira svoje smučanje, zavrti si lasten film tekme v glavi in se po-kritizira. Je zato Evgen Bergant v Basfovih gradivah za novinarje, ki jih pokrovitelj svetov-nega pokala vsak teden pošilja po vsem svetu, opisal Roka kot introvertirano oseb-nost?

Obe dr. Krešimir Petrovič te idealistične sreče kot športni sociolog ne zavrača: »V času, ko dobivamo vse več športnikov iz re-tori, ko so športni rezultati vse bolj programi-rani, ko je pod kontrolo vedno več dejavnikov, ki privedejo do športnega rezultata, ko je vse bliže čas, da športni boj teoretično sploh ne bo več potreben, temveč bomo zmagovalca do-kočili na papirju, šport potrebuje srečo. To dela šport še naprej človeški, odnaka ga od popol-nega tehnološkega mehanizma in računske stvaritve.« Junakom je sreča mila, pravi pre-govor na to.

Številka 11 in vse druge

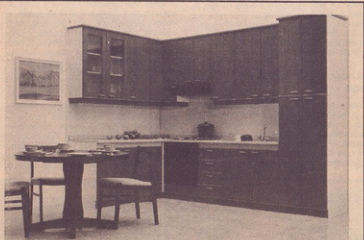
Srečo prinašajo športnikom tudi razni med-vedki in maskote v olimpijskih arenah. Ni športnika, ki ne bi bil vsaj malo vraževeren; sreče pač nečesto zavreči s tem, da bi se ji smejali. Otroci pravijo: »S starši so same težave. Toda tudi brez staršev ne gre. Podobno je tudi s srečo, le da za njeno vraževerno plat še dodatno velja: škoditi ne more, koristi pa morda le lahko.

Rok svoje vraževernosti noče izdati. Tudi drugi smučarji tega ne obešajo na veliki zvon, razen nekaterih smučark, ki svojih srečo pri-našajočih punčk zaradi njihove velikosti pač ne morejo skriti.

»To sodi v mojo zasebnost, o tem nočem govoriti,« pravi Rok. Le ugibamo lahko, če dvajsetletnik za srečo nosi okrog vratu ali kje druge znake in spomin svoje mladostne lju-bezni.

Nekoč je le rekel, da ima najraje startno šte-vilko 11. Pa še takrat je takoj pristavil: »Pa tudi druge številke me ne motijo.«

Uroš Mencinger

brest

INDUSTRJA POHIŠTVA n.s.o.o., 61380 CERKNICA, tel.: (061) 791-200, teleks 31167

mineralni napitek za
športnike in rekreative

Olimpik®

 lek ljubljana

male zmage biserov

(Vrhunski tekmovalci so bili ponavadi uspešni že kot pionirji)

V Evropi je nekaj stalnih, lahko bi rekli tradicionalnih tekmovalcev za mlade. Za ta tekmovalstva sta značilna odlična organizacija in presenetljivo veliko število tekmovalcev iz različnih držav. Prav slednjih je ponavadi na pionirskih tekmah več kot na svetovnem pokalu. Letos je bilo na tekmovalstvu »Trofeo Topolino« v Italiji kar 23 reprezentanc.

To so bile pravzaprav že male zimske olimpijske igre.

Poleg navedenih značilnosti teh prikupnih tekmovalcev, kjer ima tudi »Pokal Loka« vse večji ugled, je zanimiv pogled v almanah teh tekmovalcev. Več kot 90 odstotkov vrhunskih smučarjev v preteklosti in sedanjosti je bilo uspešnih že na teh tekmovaljih. Lahko bi rekli: kdor hoče vedeti, kdo bo čez nekaj let na svetovnem vrhu, naj pogleda imena najboljših na »Pokalu Loka«, »Trofeo Topolino«, »Trofeo OVO« (Švica) itn.

Ni kaj čudnega, da je Gustavo Thöni, ki je bil pred leti eden največjih smučarjev, ob koncu kariere dejal, da sta mu bili dve zmagi v življenju najdražji: zmaga na tekmovalstvu »Trofeo Topolino« in prva zmaga v tekmovalstvu za svetovni pokal.

Dve zlati medalji — kot pionir leta 1978 v Švici

FRUCTAL

v sodelovanju z naravo

glavni pokrovitelj
alpskih smučarskih reprezentanc
Jugoslavije

21° TROFEO TOPOLINO

11° CRITERIUM EUROPEO GIOVANI F.I.S.
MONTE BONDONE - TRENTO - 22-23 FEBBRAIO 1980
PATROCINATO DA La Gazzetta dello Sport
IN COLLABORAZIONE CON PAVESINI

Najuspešnejši tekmovalci vseh časov, legenda smučanja, Ingemar Stenmark, je prav na podobnem tekmovalstvu za mlade dobil za nagrado Elanove smuči. Elanu je ostal zvest in je doslej na elankah prisluščal nedosegljivih 83 zmag v svetovnem pokalu.

V tej konkurenci bodočih mojstrov ni dostajal še nihče dohitel ali prehitel našega Roka Pe-

ne zgolj z uspehi, temveč z občutenjem, globino doživljanja, pa naj gre za glasbo, smučanje, ali katero koli drugo področje ustvarjalnosti. Otrok kmalu začuti, ali nagnjenje in ljubezen ima ali ju nima. Potem mu tudi trdo delo ni več zgolj delo, temveč veselje napredka. To je svet človekove notranjosti — tudi otrokove. Ambicioznost staršev, trenerjev, funkcionar-

SILS
Engadin

OVO
GRAND PRIX
INTERNATIONAL

16.-19. März 1978

troviča. Vrsta zmag na »Pokalu Loka«, Trofeo OVO ter še posebej na največjem »Trofeo Topolino« so že zgodaj pokazali njegov talent, delavnost in osebnost šampiona. Je prvi Jugoslovian, ki je zmagal na tekmovalstvu »Trofeo Topolino«. Od leta 1977 do leta 1980 je v kategorijah mlajših pionirjev in starejših pionirjev, tako v slalomu kot veleslalomu, osvojil pet zlatih in eno srebrno odličje. Sledi mu Marc Girardelli s tremi zlatimi in tudi naš Sašo Robič.

Mnogi se sprašujejo, kako da se tako mladi otroci odločajo za vrhunsko smučanje. Reki bi lahko: odločajo se za smučanje, kot so se npr. Mozart, Liszt in drugi v še mlajših letih za glasbo. Vloga staršev je pomembna, toda za vrhunstvo je nepomembna. Motiv otroka raste

jev v ta svet nima vstopa. Vsaj ne več takrat, kadar se prevesi v vrhunstvo, v ustvarjalnost. Tu velja zgolj pravilo: »Mnogo je poklicanih, toda malo je izvoljenih.«

Milan Žvan

NOVA
PIKETA
COCKTA

